

Selecció de poemes de Montserrat Lujol

JO COM DIRÉ T'ESTIMO?

Jo com diré t'estimo, si no sé
plegar la meva tenda i al dossier
que tu m'has preparat em nego a viure?
Si jo al teu ideal no em sé avenir
i brego, insatisfet, de cara a mi
i al ritme del teu goig no sé somriure?

EL MERCAT

Quina plaça més airosa
és la plaça del mercat;
la Vila s'hi sent joiosa
enfront de sa majestat.

En taules esplendoroses
té pollastres i conills,
i paneres molt formoses,
amb uns peixos com espills.

Moltons sense un bri de llana
i més d'un cabrit partit,
i vedelles amb ufana
per fer més ric el rostit.

Li porten, moltes pageses,
unes grans garbes de verd,
tomàquets, fruites enceses,
i manats de julivert.

Poms de violes boscanes
i toies de tots colors,
que ella sempre es sent amb ganes
d'oferir als seus compradors.

L'AMISTAT

Jo tinc al llavi la cançó madura,
jo duc al cor ressons d'eternitat.
Jo tinc la joia més amable i pura:
Tinc l'amistat.

Qui no coneix la seva melodia,
sent una aspror que li resseca el cor;
qui no ha fruit d'aquesta companyia,
en vida mor.

És l'amistat la que ens infon coratge,
és un caliu que esborra glaç i neu.
És un sojorn dintre el pelegrinatge...
per veure Déu.

LA NOSTRA FIRA

Déu te guard, Molins de Rei!
Tot just quan el febrer apunta
ve nostra fira de llei,
on tanta gent s'hi ajunta.

A la Fira hi ha de tot:
torrons, màquines, joguines,
xarlatans de cap de brot
i cavalls de crines fines.

A vegades els gegants
solen fer-hi la ballada,
ja que a tant petits com grans
els plau una desfilada.

Fira nostra: Per molts anys
jo et vull veure ben rumbosa;
amb els planters, els afanys
i enmig de rams de mimosa.

Per sempre vull festejar
ta reforçada centúria.
És tan bonic celebrar
la gràcia de ta vellúria!

Fira nostra: Dintre el cor
portem el teu rebombori.
Com escut de plata i or,
desitgem que mai no mori.

Sentint-nos ben catalans,
volem recordar tes gestes!
Volem avui, com abans,
que no et punxin mai arestes.

PRIMERA FLOR DE GERANI

Primera flor de gerani
dels testos del meu terrat;
amb un vermell espontani
em deixa el cor encisat.

La primavera anuncies
amb nota d'intens valor,
fent més amables els dies
que no duen feixugor.

Tens un llir que et rendeix culte
onejant ran dels teus peus,
i una margarida adulta
amb cents de flors com trofeus.

Mes tu ets l'única flor encesa
rumbejant de colors vius:
una petita bellesa
que els ulls acullen jolius.

JO PER ESCRIURE VULL LA FE

Jo per escriure vull la fe,
vull destil·lar substància viva;
el pensament que sigui ple
d'un ideal que tot ho activa;
i, donant joia, doni alè
ple de fermesa que captiva.

Brindem amb vi de l'ideal
que no ensopeix i dóna força;
brindem valents i amb el cap alt,
perquè la fe, que ningú torça,
ens acompanyi a aquell cim
on hi ha la vida sense escorça.

Branc ufanós, qui et té a la mà
sent ben a prop la meravella
del verb joliu, del parlar clar.
Com una rosa que esbadella
el seu cor gran per bé donar
tot el perfum que viu en ella.

NADAL! NADAL!

Vull un Nadal ben ple de bonhomia,
vull un Nadal que ens faci més germans;
vull un Nadal on la paraula pia
vibri pertot, fent-nos juntar les mans.

Ben lluny l'enuig, ben lluny el crit de guerra,
fem-nos mansois per contemplar el Nadó;
perennement fem reflorir la terra...
foragitem la fam i l'opressió.

Traiem del món el dol i la foscúria,
fem-nos humils, clamem de cara al cel:
Davant l'Infant s'allunyi tota fúria...
Fem un món nou que regalimi mel.

Nadal! Nadal! Paraula bella, eterna:
sigue'ns present tot l'any, tots els moments;
i enmig la vera llum que no enlluerna
implanta a cada cor bells naixements.

JA BEN DESPRESA

S'aferra dintre el pit el mot *vellesa*
i em deixa en un calfred de pensament;
decanto el meu esguard, i veig encesa
la galta del meu nét. Ja ben despresa,
bandejo del meu cor l'enyorament.

Englantina

Jocs Florals de Corbera de Llobregat (1949)

“A la plana de Vic tragué florida...”

Montserrat Pujol i Bernis (1897-1988)

Lema: TRÍPTIC

I

EVOCACIÓ

A la Plana de Vic tragué florida
la branca beneïda
d'un arbrissó ignorat de Folgueroles,
i la fruita que fou esponerosa,
s'amagava commosa,
per no perdre el perfum de les violes.

La fruita ja és un noi que va a l'escola,
un noi que juga i vola
com papalló gentil que mai es cansa;
son nom, el d'una flor fragant i bella,
son numen, cantarella
que sembra al cor la joia i l'esperança.

El noi té una il·lusió que al cor li salta
i espera a cada galta
el bes suau que l'ompli de tendresa.
Jesús no es fa esperar, son bes li dóna,
mostrant-li una corona
que el deixa ple de goig i placidesa.

—“Jesús meu: Em voleu per operari?
Jo a la llum del sagrari
us teixiré ramells i us faré ofrenes;
i si us plagués vindria cada dia...
Amb vostra companyia
que en foren de lleugeres les cadenes.”

—“Vine, fill meu –li diu Jesús–, t'enyoro,
dia i nit per tu ploro;
ja en el Calvari meu no t'ignorava,
vine a l'abraç del teu Amic i Pare”.
Jacint, a la llum clara
de l'etern Sol ixent, foll s'abocava.

Ja l'oreig de l'amor venta la cendra
i la paraula tendra
esdevé foc del Cel que Déu arbora.
Seminari de Vic, obre els teus braços,
estreny amb els teus llaços
una flor de perfum, que al món, s'enyora.

Ell que en l'art del ben dir se'l veu tan destre,
s'entrega a la palestra
de collir flors d'olor per fer-ne toies;
sa ploma és el falçó que en cull de belles,
i acobla meravelles
que destaquen del ram, com belles joies.

—“Per Vós he treballat, Bresca sagrada,–
que a l'Hòstia consagrada
li deia els mots més dolços de la terra;
—jo us oferesc mes obres i potències;
doneu-me les essències
d'aquell amor que al Vostre Cor s'aferra.

I Jesús, amorós, corresponia
a la paraula pia
sadollant-li la vida amb ses fineses;
creus i flors, creus i flors, dolçors i penes...
Desgranava les denes,
del Rosari de sang: roses enceses.

Amb quina unció ses mans acaravenen,
a Aquell, a qui gronxaven
al toc suau de feble campaneta;
quina efusió sentia al seu contacte
segellat amb el pacte
tan ben cantat amb lira de poeta.

Sacerdot i cantor, tot amb puixança,
el Sacerdot no es cansa
de pidolar a Jesús gràcies immenses;
el Poeta tot zel, jamai declina;
sa musa gegantina
arrenca del dolor, noves naixences.

II

LLOANCES

Brilla un estel com una flor boscana
en un bressol humil de Folgueroles,
i arreu del món sa lluminosa gràcia
de pau inunda.

Ocell de bosc, palmera de fruits dolços,
trofeu feliç, penyora de la glòria,
vibrants de goig al recordar tes gestes
et fem ofrenes.

Un bleix suau perdura entre nosaltres
que infla amorós la nostra fantasia.
Oh, ventijol de la paraula casta
plena de somnis!

En l'horitzó veiem la meravella
que el món enter hi fixa la mirada.
Duu llum al cor, a l'ànima dolcesa:
És Mossèn Cinto.

No lluny de Vic nasqué la flor excelsa
que al rou del Cel es féu més ufanosa,
sòferí a Déu, i a tota l'encontrada,
sa flaire escampa.

Riu cabalós de sanitosa escuma,
els temporals no el fan sortir de mare,
segueixes ferm tes rutes espinoses,
blanc com el lli.

Niu de cançons, cascada d'aigües pures,
mirall d'argent dels vers trobadors místics,
nimbat d'encens assoleixes la glòria,
amb tos idil·lis.

Ençà i enllà ta fama és celebrada,
gran taumaturg de la paraula minsa,
i a ton esclat de joia s'extasia,
la nostra parla.

Amb quina unció tens l'enyorada Víctima,
entre tes mans pels pobres esponjoses,
Senyor del Cel! Apaivagueu la terra
de vents malignes.

Ai, ocellic, ta mirada de cigne
com un adéu ens marca la teva hora:
Fènix gloriós t'aixecaràs intrèpid
sobre les cendres!

III

VERDAGUER I SANT FRANCESC

Oh Plana de Vic, que n'ets de joliva,
ja que Sant Francesc d'amor s'hi moria,
fes morir del cor tota herba maligna,
gira els ulls a Déu que amorós et crida.

Us contemplo nimbat de misticisme
i el cor esperonat per l'ideal,
al front serè, l'estel de l'heroisme,
i a flor dels ulls dolcesa patriarcal.

No és Déu el qui us dictà la melodia
que ens mostra el tremp del veritable amor?
Meditant bé "Sant Francesc s'hi moria"
el món es reviscola de claror.

I admira vostra vena creadora
de tots els temps senyora floreixent,
cercant-hi amb afanys nobles una aurora
pel dia llarg de l'entenebrament.

Si un pou ens descobrí vostra llegenda
que Sant Francesc un dia beneí,
descobrim en nosaltres la prebenda
d'unes obres de caire gegantí.

Sondejant la deu pura de poesia
que deixà pel seu poble Verdagner
trobem el Sant Francesc de cara pia,
acollidor, benèvol, falaguer.

Si al seu passar vibrava la Natura,
s'ablanaven les feres entorn seu,
puix Sant Francesc com astre que fulgura
fa reflorir les flors pertot arreu.

Vós que del Pobriçó us enamoràreu
captivant-vos la seva excelsitud,
amb un numen roent quant bé plasmàreu
sa bellesa, sa gràcia i sa virtut.

S'exalta vostra ploma voladora
escrivint altes gestes d'aquest Sant
que us deixà la seva arpa per penyora
i un amor com el seu, sempre flamant.

Si ell s'extasia dessota d'una alzina,
braços en creu i amb rostre moridor,
vós dintre el cor lluíreu una espina
que el féu sagnar i us féu deixeble fort.

Quan paràveu la taula de deixalles,
com Sant Francesc un dia amb els germans,
somniaveu amb Jesús les esposalles
que omplien de dolçor les vostres mans.

I l'alè de Madona la Pobresa
us entrava punyent ànima endins,
mentre el Sant us mirava amb la dolcesa
que es miren els amics quan són afins.

Si ell despullat de ses passions terrenes
sentia la frisor d'un viure excels,
vós foll d'amor, sentíreu en les venes
l'aletieg dels més purs i grans anhels.

Sadollant-vos de l'aigua de la vida
afrontàveu serè la vostra mort.
Que és plaent donar l'última embranzida
quan Jesús ens espera a l'etern Port!

Refilador a l'hora de matines
vostre cant no finia al caure el jorn.
Llantió de fe, com il·lumines
la foscor si Jesús és a l'entorn.

I la Verge que vós tant alabàreu
us mostrava plaent un ram florit,
palma invicta d'honors que vós guanyàreu...
Sentint-vos l'esperit alleugerit.

Pobriçó melangiós, vostres idil·lis
són esqueixos d'altíssim sofriment.
Qui té enyor de Jesús en els exilis
sap somriure ferit d'abrandament.

Canta el Sant als ocells, a l'aigua, als peixos,
el clergue entona psalms al seu redós;
els astres guiadors són els mateixos;
els ideals idèntics per tots dos.

Gentil Plana de Vic, d'hores serenes,
si Sant Francesc es perd boscos enllà,
no es perdrà l'hàlit seu, que en tes carenes
hi deixà voleiant quan hi passà.

CORBERENCA (sardana)

Poble joliu de la muntanya,
Corbera nostra, t'estimem,
perquè duus fe dintre l'entranya...
De Catalunya i fins d'Espanya
ets l'indret plàcid que admirem.

Ens plau l'encens de fumerola
de tes guixeres tan roents;
mentre enlairada l'esglesiola,
com una mare que consola,
vetlla pels morts i pels vivents.

Tens espadats de meravella
que ens donen l'eco dels teus sons,
i tens per joia i per estrella

la serenor sempre novella
de l'antic temple de Sant Ponç.

Quan deixa el sol la pell torrada
vénen a tu els estiejants,
cercant ací, a la teva alçada
i entre els teus pins, una alenada
que ompli els pulmons d'uns aires sans.

A implorar bàlsam per la pena
i a donar gràcies pels favors,
veiem per Santa Magdalena,
pujant a peu per la carena,
romeus donant-li grans honors.

Esquellerincs de les ramades
sembren poesia als teus camins,

que entre clarors de les albaades
copsa l'artista a pinzellades,
mentre floreixen romanins.

Tens ocellets que joguinegen
arran mateix del teu cel blau,
i caçadors que escopetegen...
mentre llebrers, inquiets rastregen
un gros conill que surt del cau.

Baix ton cloquer, prop la barana
des d'on s'albiren fèrtils plans,
t'entonarem una sardana.
La dansa gran que ens agermana,
liligant els cors entre les mans.